RELAȚII INTERNAȚIONALE, ȘTIINȚE POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE

IMPACTUL POLITICILOR SOCIALE ASUPRA RATEI DE OCUPARE A TINERILOR (Studiu de caz: Republica Moldova)

Mihaela FROSINEAC, masterandă
CZU: 331.108.3-057.87(478) *borcoimihaela21@gmail.com*

Young people are the driving force in the country's development process. In the context of human progress and the socio-economic security of the state which depends on the development of human resources by ensuring an educated and competitive human capital on the labor market, the implementation of effective social policies to respond to the needs and problems that affects young people in the labor market are very important.

Tinerii reprezintă a patra parte din populația Republicii Moldova și forța motrice în procesul de dezvoltare a țării. Ținând cont că progresul uman și securitatea socioeconomică a statului depind de dezvoltarea resurselor umane prin asigurarea unui capital uman educat și competitiv pe piața muncii, implementarea de politici sociale eficiente care să răspundă la nevoile și problemele cu care se confruntă tinerii pe piața muncii sunt foarte importante.

Ocuparea forţei de muncă şi protecţia socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă reprezintă o parte integrantă a politicilor şi strategiilor economico-sociale promovate de Republica Moldova. Amploarea şomajului, rata mică de ocupare a forţei de muncă, lipsa oportunităților atractive de angajare, au determinat ca statul să intervină pe piaţa muncii atât prin măsuri legislative, cât şi prin măsuri regulatorii, cu ajutorul cărora să asigure atât angajaţilor, cât şi persoanelor rămase fără un loc de muncă un anumit grad de protecţie socială. Nu în zadar, piaţa muncii este considerată drept cea mai socială şi cea mai reglementată dintre pieţe.

În Republica Moldova, în ultimii zece ani, au devenit tot mai accentuate problemele cu care se confruntă tinerii, cum ar fi: plasarea în câmpul muncii; formarea profesională neadecvată în concordanță

cu exigențele pieței muncii; salarizarea indecentă; oportunitățile neatractive de angajare; migrația de muncă în masă etc. Influența factorilor de ordin demografic, economic şi social a condus la o creştere a populației tinere atât în valoare absolută până în anul 2010, cât şi ca pondere în totalul populației ocupate. Astfel, până în anul 2010, această pondere s-a aflat în ascensiune, de la 18%, înregistrate în anul 2004, până la 23%. În ultimii ani, se remarcă deja o descreştere a acestui contingent [1, p. 175]. ***Rata șomajului printre tineri este mai mare în comparație cu alte grupe de vârstă sau media la nivel de țară.*** Astfel, în anul 2019 rata șomajului la tinerii cu vârsta cuprinsă între 15-34 de ani a fost de 6,8% și, respectiv, de 10,4% la tinerii în vârstă de 15-24 de ani, 8,5% în categoria de vârstă 15-29 de ani, în timp ce media pe țară a constituit 5,1% . În șomaj de lungă durată (12 luni și mai mult) s-au aflat 13,0% din totalul șomerilor de 15-34 de ani. Valoarea acestui indicator tinde să scadă în ultimii ani (de la 29,5% în 2015 la 19,4% în 2018) [2]. Dar acest lucru nu se datorează eficienței politicilor sociale și ocupaționale implementate, dar faptului că tinerii inactivi nu se înregistrează în calitate de șomeri.

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, peste o treime (38,4%) dintre tinerii cu vârsta între 15-34 de ani sunt încadrați în câmpul muncii, 2, 8% sunt șomeri și restul 58,8% sunt economic inactivi, dintre care peste 39% nu sunt încadrați în Sistemul Național de Învățământ. Un fenomen grav sunt tinerii NEET (tineri care nu sunt încadrați în câmpul muncii, nu învață și nu urmează nicio formă de instruire), întrucât rata de inactivitate a acestora constituie 27,4%, pentru tinerii cu vârsta cuprinsă între 15-29 de ani. Statistica națională arată că rata șomajului la tineri este aproape dublă față de media pe țară, astfel 6 tineri din 10 sunt inactivi și doar 4 din 10 tineri sunt ocupați.

În Republica Moldova, dinamica slabă a pieței ocupării forței de muncă duce la menținerea nivelului înalt al șomajului, ratei înalte a ocupării în sectorul informal, în special a tinerilor, iar ritmul scăzut de modernizare și tehnologizare a economiei naționale, salariile mici provoacă un decalaj important între nivelul de pregătire al tinerilor și condițiile de muncă, favorizând plecarea acestora în căutarea unui loc

de muncă peste hotare, care să le asigure un trai decent [3, p. 11]. Datele statistice denotă nivelul scăzut de integrare a tinerilor pe piața muncii. Cu toate că la nivel național, chiar și local sunt implementate strategii și politici care au drept scop reducerea șomajului și creșterea ocupării, problemele tinerilor inactivi nu sunt rezolvate. Astfel, este necesară implementarea mai multor reforme și politici care să îmbunătățească situația tinerilor. Tinerii, de cele mai multe ori, nu sunt auziți atunci când vine vorba de elaborarea și implementarea unor politici care se referă la ei, iar acest lucru generează că serviciile nu dau rezultatul scontat.

Situaţia complicată în domeniul ocupării tineretului, problemele sociale cu care se confruntă tinerii, în special, absolvenţii și tinerii specialiști, au o semnificaţie majoră pentru dezvoltarea durabilă economică [4]. Dat fiind faptul că o politică de tineret trebuie să se bazeze pe nevoile reale ale tineretului, este necesar de a schimba abordarea politică orientată pe problemele tineretului, spre o politică care vede tinerii ca pe o resursă prin promovarea unor oportunități de dezvoltare pentru tineri. Totodată, este necesar de a orienta politicile strategice de protecţie socioeconomice spre tinerii descurajaţi, demotivați și inativi prin intermediul perfecţionării sistemului de salarizare şi implementarea măsurilor de dezvoltare a infrastructurii.

Pentru a redresa situația tinerilor pe piața muncii, iar politicile sociale în domeniul ocupării forței de muncă să răspundă la provocările tinerilor, este necesar să existe o armonizare între curricula formării educaționale și cerințele pieței muncii. De asemenea, politicile sociale în domeniul prevenirii șomajului în rândurile tinerilor ar trebui să fie mai bine direcționate către aceștia, astfel încât să asigure integrarea lor în câmpul muncii, dar să nu devină dependenți de ajutoarele oferite de stat.

Pe fundalul unei stabilizări economice, situaţia de pe piaţa muncii din Republica Moldova atestă o diminuare continuă a principalilor indicatori ocupaţionali, fapt ce poate avea repercusiuni negative asupra sistemului de securitate socială. În aceste condiții, cele mai oportune direcţii de intervenţie a statului pentru soluţionarea problemei şomajului tineretului ar fi creşterea calităţii potenţialului uman, perfecţionarea şi reconversiunea profesională, facilitarea procesului de

creare a unor noi locuri de muncă durabile şi integrarea tinerilor pe piața muncii, facilitarea lansării tinerilor în afaceri, facilitarea accesului la credite preferenţiale şi alte pârghii de susţinere a angajării şi autoangajării. Ținând cont de importanţa şi actualitatea problemei abordate, se propun un şir de ***recomandări pentru reducerea șomajului în rândul tinerilor și susținerea integrării pe piața muncii a tinerilor care nu au studii sau experiență de muncă:***

- Calificarea/recalificarea periodică a tinerilor/populației economice active și creșterea mobilității teritoriale a forței de muncă pentru reducerea șomajului cauzat de neconcordanța dintre cerere și ofertă.
- Stabilirea drept prioritate macroeconomică a reducerii șomajului, cu accent îndeosebi pe tinerii NEET, prin crearea locurilor de muncă de înaltă productivitate și calificare.
- Suport și consiliere pentru integrarea tinerilor pe piața muncii la absolvirea instituțiilor de învățământ, cu monitorizarea și susținerea acestora.
- Creșterea calității stagiilor de practică prin implicarea și susținerea angajatorilor, inclusiv cei din mediul privat.
- Redefinirea principiilor sistemului de educație în conformitate cu exigențele angajatorilor, cu așteptările societății, dar și cu așteptările tinerilor. Procesul educațional trebuie să pună accent pe furnizarea de cunoștințe și dezvoltarea de competențe utile pentru carieră, dar și pentru o viață independentă, să elaboreze mecanisme flexibile, capabile să răspundă nevoilor specifice ale subcategoriilor de tineri inactivi (tineri aflați în abandon școlar sau părăsire timpurie a școlii, tineri din comunități dezavantajate, tineri cu dizabilități etc.).
- Stabilirea și crearea unor parteneriate la nivel local între școli, autorități locale, servicii publice de ocupare, agenți economici, ONG-uri care să contribuie la ameliorarea situației tinerilor NEET și eficientizarea politicilor sociale.
- Dirijarea pieței muncii bazată pe evidență statistică fiabilă, prognoză cantitativă a ocupării forței de muncă, ceea ce va contribui la o coordonare și interacțiune mai bună între sistemul educațional și piața muncii și la elaborarea politicilor adecvate de stimulare a pieței muncii și creșterii economice.

Referințe:

1. SAVELIEVA, G., TOMCEAC, A. Aspectul social al situaţiei tinerilor pe piaţa forţei de muncă în Republica Moldova. În: *Analele Institutului de Economie, Finanţe şi Statistică,* 2011, pp. 171-176.
2. BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ. *Tinerii în Republica Moldova în anul 2019* [Accesat 08.04.2021]. Disponibil pe Internet: https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&id=6729&idc=168
3. VACULOVSCHI, D. *Impactul politicilor de ocupare a forței de muncă asupra situației pieții muncii din Republica Moldova*. Chișinău, 2015, p. 11 [Accesat 10.04.2021]. Disponibil pe Internet: http://www.viitorul.org/files/4884299_md_impactul_polit.pdf
4. COTELNIC, V. Tinerii din Republica Moldova fără locuri de muncă. În: *Analele Institutului Național de Cercetări Economice*. Ediția a VIII-a, 2016, nr.1, pp. 93-98.

Recomandat
Victoria BEVZIUC, dr., lector univ.